

עפ"ת 40003/05/15 - נסר אכתילאת נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 40003-05-15 אכתילאת נ' מדינת ישראל

עפ

עפ"ת 36925-05-15 אכתילאת נ' מדינת ישראל

בפני	כבוד השופט אמיר טובי
המערער	נסר אכתילאת
נגד	
המשיבה	מדינת ישראל

פסק דין

מדובר בערעורים על שתי החלטות שניתנו על ידי בית משפט השלום לתעבורה בחיפה (כב' השופטת כ' פאר-גינת) ביום 26.4.15. הערעור האחד מתייחס לתיק תעבורה 7115-10-14 ואילו הערעור האחר מתייחס לתיק תעבורה 7114-10-14. בפתח הדיון שהתקיים בפניי היום, הסכימו באי כח הצדדים לאחד את הדיון בשני הערעורים.

בתיק 7115-10-14 הוגש כתב אישום המייחס למערער נהיגה בשכרות, בניגוד לסעיפים 62(3), 64ב(א)(3) ו-39א לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961. בכתב האישום נאמר כי המערער נהג ברכב במקום ציבורי בהיותו שיכור, בכך שבדגימה של אוויר נשוף נמצא אצלו ריכוז אלקוהול בכמות של 645 מק"ג בליטר אחד של אוויר. בית משפט קמא הרשיע את המערער בהעדר התייצבות וגזר עליו קנס בסך 3,500 ₪, פסילה בפועל מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 30 חודשים ופסילה על תנאי לתקופה של 12 חודשים למשך 3 שנים.

כתב האישום שהוגש בתיק 7114-10-14 ייחס למערער נהיגת רכב מנועי ללא רישיון תקף, בניגוד לסעיף 10(א) וסעיף 38(1) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961. בית משפט קמא הרשיע את המערער בהעדרו לאחר שקבע כי זומן כדין ולא התייצב לדיון ואף לא השיב בכתב לכתב האישום. בגזר דינו הטיל בית משפט קמא על המערער קנס בסך 3,500 ₪, פסילה בפועל מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 30 חודשים ופסילה על תנאי מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 12 חודשים למשך 3 שנים. בית משפט ציין כי הפסילה בפועל שהוטלה על המערער בתיק זה תהיה במצטבר לפסילה שנגזרה עליו בתיק 7115-10-14.

המערער הגיש בקשות לביטול פסקי הדין הנ"ל בהן טען כי לא התייצב לדיון בעקבות טעות משרדית של בא כוחו. לדבריו, הדיון שנקבע בתיק ליום 18.3.15 נרשם בטעות ביומן בא כוחו ליום 22.3.15. לגופם של דברים טען המערער כי בפיו טענות הגנה טובות והוא מכחיש את ביצוע העבירה. עוד נטען כי העונשים שהושתו עליו היו כבדים, שכן מדובר במי שאין לחובתו הרשעות קודמות ומי שנסיבותיו אין בהן כדי להצדיק העונשים החמורים אותם גזר בית המשפט.

בהחלטותיו מיום 26.4.15 דחה בית משפט השלום את הבקשות לביטול שני פסק הדין בציינו כי על המערער מוטלת האחריות לוודא ולהתייצב למועד הדיון שנקבע בעניינו. בנוסף, כאשר מוגשת בקשה לביטול פסק דין, על המבקש להתכבד ולפרט בבקשתו את מלוא טענות ההגנה שבפיו. בית משפט קמא הוסיף כי במקרה דנא ציין המערער אמנם כי קיימים כשלים ראייתיים וכי יש לו טענות הגנה אך לא טרח לפרטן. בהעדר טענת הגנה מפורטת ומוצקה, לא ניתן לקבוע כי נגרם עיוות דין מהותית פסק הדין על כנו. לפיכך, בקשת המערער, לביטול פסקי הדין שניתנו בהעדר בעניינו, נדחתה.

בדיון שהתקיים בפניי חזרו באי כח המערער על הטענות שהעלו בפני בית משפט קמא שעיקרן נועד להצדיק את היעדרות המערער מן הדיון ולהצביע על כך שהותרת פסק הדין על כנו תוביל לעיוות דין. ב"כ המשיבה ביקש לדחות את הערעורים תוך שציין כי טעות משרדית, אין בה כדי להצדיק אי התייצבות לדיון. בנוסף, נאמר כי טענה כללית לקיומה של הגנה המועלית מפי נאשם, אין בה כדי לבסס מסקנה כי נגרם לו עיוות דין. באשר לחומרת העונש, נטען כי הענישה שהוטלה על המערער עולה בקנה אחד עם מדיניות הענישה הנהוגה במקרים דומים.

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים ושקלתי את מכלול הנסיבות, הגעתי למסקנה כי דין הערעור להתקבל באופן חלקי.

אפתח בכך שלא נהיר לי מדוע הוגשו במקרה דנן שני כתבי אישום נפרדים בגין עבירות שבוצעו באותו מועד על ידי אותו נאשם. שתי העבירות בוצעו בצוותא חדא וכתבי האישום נחתמו על ידי אותו שוטר. פיצול מלאכותי זה הוביל לכך שניתנו שני פסקי דין נפרדים בגין שני כתבי אישום, אמנם בעבירות שונות, אך כאלה שבוצעו באותו מועד ובאותן נסיבות. הדבר הוביל אף להגשת שני ערעורים ללא כל הסבר לפשר הפיצול, שיש בו להניח את הדעת. בית משפט קמא היה ער אמנם לעובדה שהוגשו שני כתבי אישום והדבר נלמד מכך שהתייחס באחד משני התיקים לעונש הפסילה בפועל שגזר בתיק האחר. יחד עם זאת, אין בכך כדי להסביר את הפיצול שנעשה מלכתחילה לשני תיקים נפרדים.

לגופם של דברים, המסגרת הנורמטיבית של הדיון מצוייה בסעיף 130(ח) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 המורה כי בית משפט רשאי לבטל פסק דין שניתן שלא בנוכחות הנאשם אם נוכח שהיתה סיבה מוצדקת לאי התייצבותו או אם ראה שהדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין.

לעניין אי ההתייצבות, אין בידי לקבל את טענת המערער כי הבלבול שחל ברישום ביומנו של בא כוחו מצדיק את ביטול פסקי הדין. בשורה ארוכה של החלטות קבע בית משפט העליון כי בלבול מעין זה, אפילו אירע בתום לב, אינו יכול להצדיק אי הופעה לדיון (ראו רע"פ 1733/04 אל עוברא נ' מדינת ישראל (23.2.2004); רע"פ 3490/09 גל נ' מדינת ישראל (4.5.2009)). בר"ע 418585 רוקינשטיין נ' מדינת ישראל (פ"ד לט(3) 279) עמד בית משפט על הטעם למדיניות זו בציינו:

"מקרי אי ההתייצבות הם רבים מדי מכדי שטענת השכחה כפשוטה תהפוך לעילה מספקת לביטולו של פסק הדין שניתן בהעידרו של הנאשם עקב אי ההתייצבות... זכותו של הנאשם ליומו בבית המשפט שרירה וקיימת אך אינו סבור כי קופחה במקרה דנן מאחר והיא אינה זכות אבסולוטית ויכול והתנהגותו של הנאשם תותיר את בית המשפט ללא ברירה ויצטרכו לדון בעניינו גם בהיעדרו, והמחוקק אף צפה מערכת נסיבות כאמור מראש. במה דברים אמורים. זכותו של הנאשם היא כי יוזמן כדן וכי תינתן לו האפשרות להיות נוכח במשפט, במועד שנקבע, אם יבחר בכך. כידוע, יש לא מעטים מבין

הנאשמים בעבירות תנועה אשר בוחרים בעיקרו שלא להתייצב, בשל טעמים שונים ואף זאת זכותם אם הם מקיימים את התנאים שנקבעו בקשר לכך בחיקוקים הרלבנטיים... משקיבל הנאשם את ההודעה על מועד המשפט, ניתנה לו בכך ההזדמנות הנאותה שיהיה לו, כדברי הסנגור המלומד, יומו בבית המשפט. אם שכח את מועד המשפט, אין לו אלא להלין על עצמו. השכחה אינה אלא אחת מן הצורות של חוסר תשומת הלב או של הרשלנות וערכאות השיפוט אינן יכולות לאמץ מתכונת הנותנת גושפנקא עקיפה לחוסר האכפתיות. מערכת המשפט חייבת לשאוף לכך כי המשפטים יתנהלו כסדרם ובמועד שנקבע להם מעיקרו וכי לא יתפתח או יתרחב הנוהג של דחיות מיותרות או של דיון כפול ללא צורך, שיש בהם כדי להעמיס על קופת הציבור בכלל ועל בתי המשפט בפרט, עומס נוסף שאין הם יכולים לעמוד בו ואשר גם אינו מוצדק לגוף העניין".

אף טענת המערער לחשש לעיוות דין בעצם ההרשעה דינה להידחות. נאשם המבקש לבטל פסק דין שניתן בהעדרו המרשיע אותו בביצוע העבירה שיוחסה לו, וטוען בבקשתו כי הותרת ההרשעה תגרום לעיוות דין, חייב להתכבד ולפרט בפני בית המשפט את טענות ההגנה שבפיו. אין די באמירה כללית כי בפי הנאשם הגנה טובה על מנת להוביל לביטול פסק הדין. בצדק דחה בית משפט קמא טענת המערער לעניין זה. למעלה מן הצורך אציין כי מחומר הראיות שהונח בפניי עולה כי במועד רישום הדו"ח הודה המערער בכך ששתה 3 כוסות וודקה. גם בדיקת המאפיינים הצביעה על כך שהמערער התנדנד בהליכתו, לא הצמיד עקב לאגודל, החטיא במבחן הבאת אצבע לאף ונדף מפיו ריח חזק של אלוהול.

בנסיבות, שומה היה על המערער להביא ביתר פירוט את טענות ההגנה שבפיו.

על אף האמור, דומה כי העונש שהושת על המערער בתיק תעבורה 7114-10-14 בגין נהיגה ללא רישיון תקף, היה חמור במידה המחייבת התערבות ערכאת הערעור. כפי שצוין, השית בית משפט קמא על המערער בגין עבירה זו, בין היתר, עונש של פסילה בפועל למשך 30 חודשים וכן קנס בסך 3,500 ₪. דומה כי בנסיבות המקרה דיון החמיר בית משפט קמא עם המערער יתר על המידה, הן ברכיב הפסילה והן ברכיב הקנס. מדובר בצעיר שאין לחובתו הרשעות קודמות כנהג. נכון הוא שהפסיקה מייחסת חומרה יתרה למי שאין בידו רישיון נהיגה כלל, שכן בכך הוא מעיד על עצמו כמי שנעדר כישורי נהיגה בסיסיים. יחד עם זאת, העונשים שנקבעו על ידי בית משפט קמא חורגים לחומרא ממדיניות הענישה הנהוגה. לעניין זה אעיר כי מדיניות הענישה בכגון דא אינה אחידה, אך בכל מקרה אין לומר כי רמת הענישה שהושתה, במקרים דומים ובנסיבות דומות, עמדה על פסילה בפועל למשך 30 חודשים. כך למשל בתת"ע 4860-04-13 **מדינת ישראל נ' מסאלחה** השית בית משפט השלום לתעבורה בנצרת, בגין עבירה דומה לזו נושא ענייננו, פסילה בפועל לתקופה של 8 חודשים. גם בתת"ע 853-03-13 **מדינת ישראל נ' אבו ליל**, השית בית משפט תקופת פסילה דומה באותן נסיבות. בתת"ע 11659/07 **מדינת ישראל נ' סרחאן**, נדון מקרה של נאשם שמעולם לא קיבל רישיון נהיגה ובעל עבר נקי. תקופת הפסילה באותו מקרה עמדה על שנה אחת. בתת"ע 6439-11-13 **מדינת ישראל נ' אילוז** נדון מקרה של נאשם שמעולם לא הוציא רישיון נהיגה, ללא עבר תעבורתי ובית המשפט השית עליו פסילה בפועל למשך 3 חודשים.

סבורני כי בשקלול מכלול הנסיבות, ראוי היה להעמיד את תקופת הפסילה בתת"ע 7114-10-14 על 12 חודשים ולהעמיד את הקנס על סך 1,000 ₪. לא מצאתי מקום להתערב בגזר הדין שניתן בתת"ע 7115-10-14.

נוכח האמור, אני מורה כי תחת עונש הפסילה בפועל בן 30 חודשים שנקבע על ידי בית משפט קמא בתת"ע 7114-10-14 יהיה המערער פסול מלהוציא או להחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 12 חודשים. למען הסר כל ספק, יובהר כי עונש פסילה זה הינו במצטבר לעונש הפסילה שהוטל על המערער בתת"ע 7115-10-14. כמו כן, אני מורה כי תחת הקנס בסך 3,500 ₪ שהוטל על המערער בתת"ע 7114-10-14 יישא המערער בתשלום קנס בסך 1,000 ₪ שישולם עד ליום 1.8.15.

ניתן היום, י"ז סיוון תשע"ה, 04 יוני 2015, בהעדר הצדדים.